

Látogatás a bécsi Kaiser-Franz-Josef Kórház intézeti gyógyszerertárában

Betekintés az onkológiai gyógyszerkészítésbe

2011. július 6.-án Dr. Robert Terkola vezető gyógyszerész meghívásának eleget téve indultunk útnak Bécsbe a Sozialmedizinisches Zentrum Süd Kaiser-Franz-Josef-Spital kórházába. Az intézeti főgyógyszerésszel a 2010. novemberi ESOP (European Society of Oncology Pharmacy) 4. Master Class képzésén találkoztunk, melyen Magyarországról négyen – Bartal Alexandra, Süle András, Tóbel Andrea, Órás Zsuzsanna – vettünk részt. Dr. Terkola egy kötetlen szakmai beszélgetés után invitált minket Bécsbe.

A látogatás időpontjának egyeztetését követően hárman, - Bartal Alexandra, Süle András, Órás Zsuzsanna - vettünk részt az egynapos látogatáson.

A 600 ágyas kórház intézeti gyógyszerertárában a "klasszikus" gyógyszerertári tevékenységek (specialitások kezelése, magisztrális gyógyszerkészítés, logisztikai és gazdálkodási jellemzők, stb.) mellett, speciális szaktevékenységként unit dose rendszert működtetnek és foglalkoznak citosztatikus keverékinfúzió-készítéssel, melynek folyamataiba nyerhettünk betekintést.

A citosztatikus részleg

Az intézetben összesen 7 kórházi gyógyszerész dolgozik. Közülük kettő felel a citosztatikus területért, ahol naponta átlagosan 60 palack keverékinfúzió készül délelőtti és délutáni műszakban, két-két gyógyszerertári asszisztens közreműködésével. A gyártás gravimetrikus elven alapul és a CATO szoftver segítségével valósul meg.

Az aszeptikus blokkot 3 egység alkotja: az infúzió-készítő helyiség, melyhez légszilipként működő átadóablakkal kapcsolódik az előkészítő helyiség, illetve a bemosakodó-öltöző helyiség. Utóbbiba belépve az asszisztens a gyógyszerertári munkaruhát steril, egyszer használatos műtős ruhára, papucsra cseréli, majd bemosakodás, kézfertőtlenítés után speciális köpenyt és kesztyűt, illetve védősapkát és maszkot húz, majd belép az oldatkészítő helyiségbe. Az oldatkészítő helyiségben található a LAF kabinet, az előkészített citosztatikum

tartalmú ampullák és infúziók, automata fóliázáró rendszerrel ellátott hulladéktároló, három számítógép, és a kész palackok csomagolására szolgáló fóliázó készülék.

Az infúziókészítés menete

A keverékinfúziók készítése során az orvos által elrendelt, betegre szóló terápiát egy erre a célra rendszeresített gyógyszerigénylő lapon, faxon kapja meg a gyógyszerész, aki a beteg adatait, laborértékeit, terápiáját rögzíti a CATO rendszerben. Ezen lépés során ellenőrzi a vérképet, dózist, kiválasztja a kompatibilis vivőoldatot, azaz jóváhagyja a terápiát.

A gyógyszerész által jóváhagyott infúziók gyártását a háttér munkát végző asszisztens készíti elő: az adott, előzetesen fertőtlenítővel áttörölt ampullákat és infúziós palackokat beadja a kabinetbe. A készítést végző személy a felszívás előtt a lefertőtlenített kesztyűre még egy kesztyűt húz, az ampullák gumidugóját is fertőtleníti, s ezután készíti el az infúziót. A készítés során zárt rendszeren keresztül történik a felszívás és befecskendezés az infúzióba. A kész palackot szignatúrával látják el, fényvédelmet adó fóliába csomagolják, lezárják, majd ezt is címkézik, s végül így kerül a csomag az átadóablakba. A kész keverékinfúziót a gyógyszerész organoleptikusan ellenőrzi, megfelelőség esetén számozott, speciális, törhetetlen szállítódobozba helyezi, illetve dokumentálja, hogy adott palack melyik betegé, milyen készítményt tartalmaz és melyik dobozba került. Az infúziót az osztályon látják el szereléssel.

A dokumentációs helyiség

Az oldatkészítő helyiséget nagyméretű üvegfal választja el az ún. citosztatikus dokumentációs helyiségtől, ahol a gyógyszerészek végzik a terápiák jóváhagyását, dokumentációját. Az üveglapon keresztül látható és ellenőrizhető a munkafolyamat, illetve szükség esetén egy belső interkom rendszeren keresztül is kommunikálhatnak a dolgozók.

Higiénia és validálás

A takarítást – melyet felülettől, berendezéstől függően napi, heti, kétheti vagy havi rendszerességgel végeznek – táblázatban dokumentálják és szignálják. A felületeket 70 %-os izopropanollal illetve egyéb fertőtlenítővel dezinficiálják, a dekontaminálást 0,05 N-os etanos NaOH oldattal végzik. Mikrobiológiai validálásra hetente kerül sor.

Bécsi látogatásunk, rövidsége ellenére is, rendkívül hasznosnak és tanulságosnak bizonyult. Betekintést nyerhettünk a külföldi kollégák munkafolyamataiba, munkaszervezési elveibe, illetve a kórházi logisztika gyógyszerári vetületeibe. Mindez kiváló összehasonlítási és viszonyítási alapot kínál saját munkánkhoz, melynek révén tevékenyen próbálhatjuk meg átültetni tapasztalatainkat a hazai gyakorlatba is.

Órás Zsuzsanna
Bajcsy-Zsilinszky Kórház
Budapest

Süle András
Fejér Megyei Szent György Kórház
Székesfehérvár